

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: Miesięcznie z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową Mk. 6.50, bez odnośnienia Mk. 6.
Cena pojedynczego numeru 30 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petitowy jednoszpaltowy na 1 kol. 2,00 mk na II i III kol. 1 mk. 50 fen., na IV kol. 75 fen. —
Ogłoszenia drobne po 20 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesować się wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rekwizytów nadesłanych redakcja nie wraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZESTOCHOWA, al. Panny Maryi № 55
Telefon № 50. Skrytka pocztowa № 25

Firma H. Imich

w Częstochowie, II Aleja Nr. 16.

podaje do władomości szanownej klienteli, że z powodu przygotowań do spisu inwentarza, sprzedaż detaliczna z dniem dzisiejszym przerwana została do końca roku bieżącego

Biuro natomiast bez przerwy będzie czynne.

Większość sejmowa

Powodem klęsk politycznych, i niechęci wewnętrznej, którego najgroźniejszym przejawem — katastrofalna gospodarka aprowizacyjna, był brak silnego rządu. Sprawności i siła rządu zawisła znowu w całosci od układu sił w Sejmie, piastującym dziś władzę najwyższą, w Sejmie suwerennym.

Sejm dotychczas był rozstrzelony na kilka poważniejszych liczebnie grup zwalczających się nawzajem. Z takiego Sejmu nie mógł wyjść rząd skonsolidowany, silny, świadomy swych dążeń, i nie mógł się na takim Sejmie oprzeć. Mieliśmy więc gabinety pseudo-fachowe, zdezonorientowane zbiorowiska ministrów, przewodzących sobie wzajemnie, ku powszechnemu zgorszeniu zdrowej opinii publicznej kraju, i ku wielkiej szkodzie państwa polskiego.

Rosnące wzburzenie powstrzymała popularność prezesa ministrów Paderewskiego, atoli w ostatnich czasach kryzys stał się tak niebezpiecznym, że dalsze tolerowanie podobnej gospodarki stało się niemożliwym. Rozpoczął się nacisk na Sejm. Zagrożeni wybrańcy narodu zmuszeni byli do zakaznięcia się, i to niezwołanego, około utworzenia większości sejmowej, na której mógłby oprzeć się egzystencję nowy rząd polski. Ofiarą tej pracy musiał paść Paderewski, do żadnego stronnictwa nie należący, i przez żadne stronnictwo dostatecznie nie poparty.

W pogoni za udziałem w rządzie opuścili go wszyscy. Dookoła jego osoby rozpełtała się burza intryg i zarzutów, często rozmyślnie przesadzonych i niesłusznych. Przyjęto wówczas skombinowany atak kł. P. S. L. z Witosem na czele i to skłoniło Paderewskiego do ostatecznego ustąpienia.

Po ustąpieniu Paderewskiego już nie stało na przeszkodzie utworzeniu większości sejmowej, t. j. podziałowi tek ministerjalnych pomiędzy stronnictwa większości. Na jakich podstawach doszło do porozumienia? Ustalono wspólne, główne zasady przyszłej konstytucji, dotyczące władzy zwierzchniej: prezydenta, sejmu i senatu. Na podstawie kompromisów pomiędzy Zjednocz. Ludowym a Polsk. Stron. Ludowym ustalono w ogólnych zarysach platformę większości w sprawie rolnej. Ustalono również zasady administracji i prawodawstwa robotniczego. Ze względu na to, że ten ostatni punkt najbardziej interesuje szersze zastępy naszych czytelników, omówimy go obszerniej.

Do składu większości sejmowej, miały wejść początkowo: Klub robotników chrześcijańskich, Zjednoczenie Ludowe, Klub mieszczański i Polskie Stron. Ludowe. Prawie w ostatniej

chwili Witos zauważył, że bez Narodowego Zw. Robotniczego większość nie będzie posiadała niezbędnego pokostu radykalnego, postawił więc, jako warunek udziału P. S. L., że N. Z. R. znajdzie się w składzie większości. Słutkiem takiego obrótu rzeczy poświęcono robotników chrześcijańskich, którzy już mieli zapewnioną tekę w gabinecie. Proponowany na ministra pracy pos. Brejski ustąpił miejsca kan dydatowi N. Z. R.-u p. Edw. Peplowskiemu. Zrażony tym, klub robotników chrześcijańskich wycofał się z większości, która liczy obecnie około 210 głosów.

Oczywiście N. Z. R. wstąpił do składu większości sejmowej nie tylko dla jednej teki ministerjalnej. Szło mu o rzecz ważniejszą, mianowicie o prawo dawstwo robotnicze. Droga targów w skali posłowie N. Z. R. przyrzeczenie większości sejmowej, że urzeczywistni ich program społeczny, t. j. postulaty robotnicze.

Postulaty owe przedstawiają się, jak następuje:
W sprawie doraźnej pomocy dla ludności robotniczej:
1. Wyznaczenie funduszu na zakup żywności, ubrań i obuwia dla ludności pracującej.
2. Popieranie kooperatyw robotniczych.
3. Wyznaczenie funduszu na domy robotnicze, budowa których winna się rozpocząć najpóźniej z wiosną r. 1920.

4. Jak najszybsze uruchomienie przemysłu przez sprowadzenie surowców, przeprowadzenie kontroli nad fabrykami, które jeszcze nie zostały uruchomione, i zagwarantowanie robotnikom zapomóg aż do chwili zapewnienia mu pracy
W sprawie aprowizacji: 1. Lojalne wykonanie ustawy o kontyngencie; 2. Regularna dostawa żywności; 3. Stałe ceny na chleb kartkowy; 4. Sekwestra ziemniaków; 5. Jak najspieszniejszy do wóz mąki amerykańskiej; 6. Sanacja stosunków kolejowych.

W dziale prawodawstwa robotniczego:
1. Ośmiodziesiętny dzień pracy w tygodniu;
2. Reorganizacja inspektoratu pracy i oddanie go Ministerstwu pracy.
3. Utworzenie inspektoratu pracy dla robotników rolnych i leśnych;
4. Ubezpieczenia społeczne: na wypadek choroby, macierzyństwa, od nie szczęśliwych wypadków, na wypadek starości i śmierci (ubezpieczenie wdów i sierot), na wypadek braku pracy.
Opieka nad kobietami i małoletnimi w przemyśle;
5. Przyjęcie ustawy o udziale w zyskach przedsiębiorstw;
6. Wprowadzenie izb pracy;
7. Banki robotnicze;
8. Opieka państwowa i kontrola nad emigracją;
9. Kontrola państwowa nad trustami i syndykatami.
Tak to wygląda program praw-

dawstwa robotniczego, zagwarantowany przez obecną większość sejmową. Wszelako ludzi się zbytnio nie należy gwarantować tego rodzaju są tak trwałe, jak i większość sejmowa, która je dała, i fak samo mogą się roz-

paść, a wtedy do historii obecnej większości sejmowej przejdzie tylko fakt udziału w niej Narodowego Zw. Robotniczego, — dowód zdolności dyplomatycznych „dyktatora” Witos.

Rozłam w klubie Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Warszawa. Z inicjatywy lewicy „Wyzwolenia” zwołane zostało do Warszawy zebranie Rady naczelnej tego stronnictwa. Przybyło kilkuset delegatów. Przedmiotem obrad tajnych, była sprawa stosunku „Wyzwolenia” do utworzonej większości sejmowej. Atakowano klub P. S. L. za sojusz z narodem, zjednoczeniem ludowym, a pośrednio także ze związkiem ludowonarodowym, uwidoczniłym w powołaniu p. Władysława Grabskiego i Mariana Seydy do gabinetu. Rozprawy objawiały na ogół tendencje zdecydowanie krytyczne. Do późnego wieczoru dnia wczorajszego nie ogłoszono żadnego komunikatu. Jak słychać miała zapas uchwała, zaproponowana przez p. Thuguta, domagająca się wystąpienia posłów klubu „Wyzwolenia” z P. S. L. Łącznie z tem zebrała się w Sejmie frakcja zwolenników Thuguta, których uchwały mają być decydujące. Narady trwają dalej.

Polskiego Stronnictwa Ludowego grupy „Wyzwolenie” przyjął rezolucję, w której zaznacza, iż uważa rząd Skulskiego za wyraźnie prawicowy, ze względu jednak na ciężkie położenie państwa poleca posłom ludowym grupy „Wyzwolenie” poprzeć ten rząd, lecz tylko w koniecznościach państwowych. Oprócz tego żąda zjazd narychmiastowego reaktywowania uchwały sejmowej w sprawie reformy rolnej z dnia 10 lipca b. r., zastrzegając się przeciw ewentualnemu kompromisowi w tej sprawie. Następnie uchwalono domagać się przyspieszenia zatwierdzenia konstytucji demokratycznej, po uchwaleniu której ma być Sejm narychmiast rozwiązany.

Rada naczelna wypowiedziała się kategorycznie za utrzymaniem samodzielności stronnictwa i klubu sejmowego P. S. L. grupy „Wyzwolenie”, a w stosunku do P. S. L. i do grupy p. Stapińskiego za wspieraniem się wzajemnym w tym wypadku, jeżeli na to pozwoli program stronnictwa, ewentualnie za stworzeniem luźnego związku tych trzech klubów.

„WYZWOLENIE” POPIERA NOWY GABINET Z ZASTRZEŻENIAMI.

Warszawa. Zjazd Rady naczelnej

Przyjęcie układu z Polską przez Niemce i Zgromadzenie narodowe

Nasze. Na robotach posiedzenia Zgrom. Narodowego odbyło się pierwsze spotkanie niemieckiego polskiego klubu Nr. 101. Obecni byli m. in. Mueller i Sch. Pierwszą sprawą była sprawa urzędniczych niemi kłoch, którzy musieli stać na Niemczech polskich. Minister odpowiedział, że odpowiedni układ jest osiągnięty. Tymczasem zatwierdzenie kwestji urzędniczych, jak i sprawa amnestji nagliły bardzo. Skutkiem tego nale-

żano je zatwierdzić jeszcze przed ratyfikacją traktatu pokojowego. Rząd polski nie rozporządza dostateczną ilością urzędników, wobec czego mają Prusy zastawić Polskę na czas przejściowy, na Niemczech, które mają być Polakom ostatecznie.

Niemcy przygotowują zbrojny opór w obszarach plebiscytowych.

Kraków. Biuro prasowe kresów zachodnich podało: W związku z doniesieniem o pobyście ministrów pruskich Birona i Henega w obszarze plebiscytowym Prus wschodnich, podają pisma niemieckie jednoznaczny komunikat, datowany z Krakowa, w sprawie tak zwanej [niejasno] sytuacji krakuskiej. Brzmiał on jak następuje: Dla obrony wschodnio-pruskiej granicy przeciw nieprzyjaciół bandom koczującym wydano stosowne sarsządzenia wojskowe. Pierwsza część przytyłej władze

szano je zatwierdzić jeszcze przed ratyfikacją traktatu pokojowego. Rząd polski nie rozporządza dostateczną ilością urzędników, wobec czego mają Prusy zastawić Polskę na czas przejściowy, na Niemczech, które mają być Polakom ostatecznie.

Ataman Petlura w Warszawie

Warszawa. Porobienie wótek Petlury ochłonęło się od wrażeń swego atamanem na trytorjum Polski. Obecnie czynione są przez niego wysiłki w celu odwołania Ukrainy. Planuje w tym celu sily swym wrotem na korzyść Polski w latach ukraińskich politycznych, silychych do Petlury. Pragnie on przesyłać Ukrainę oparcie o Polskę, jako jedyną państwo potęgę i dające repozycję przyrodzi. Naturalnie, iż a Galicji Wschodniej oraz kresów wschodnich naszą on urosygnował na rzecz Polski.

Wyrazem tych nastrojów polonofili jest przybycie Petlury do Warszawy. Przed nim przybył do stolicy minister Wład. Starosolski. Z tym pobytem swiatare są wadze polityczne. Żdaje się, iż idzie o rewolucję, aby Polska uznana Ukrainą za państwo samodzielną.

Dla dzieci dozwolone!

TEATR PARYSKI

w Częstochowie, ul. Panny Marji 19.

Program od środy 17 Grudnia 1919 r. i dni następných.

TRAGICZNE DERBY

Amerykański dramat sportowy w 6-ciu wielkich aktach ze słynną artystką

VIOLET HOPSON w roli głównej.

CENY MIEJSC: W łoży 5 mk. Krzesła parterowe 4 mk. Galeria 2 mk. 50 fen.

Początek przedstawień w dni powszednie o godzinie 5-ej, w niedziele i święta o godzinie 3, ostatnie przedstawienie o godz. 9 m. 30 wieczorem.

TEATR „ODEON”

Dziś w czwartek 18-go Grudnia 1919 roku.

Nieodwołalnie po raz ostatni!

MADAME DUBARRY
 (FAWODYTA KRÓLA LUDWIKA XV)
 arcydzieło kinematograficzne w faktach z nieporównaną polską gwiazdą kinemat.
POLA NEGRY
 w roli głównej

Ceny miejsc: Miejsce w łoży balkonowej — 6 mk.
 „ parterowej — 5 mk.
 Krzesła — — — 4 mk.
 Galeria — — — 2.50 mk.

Miejsca nie numerowane.

Początek obrazu o godz. 5-ej, 7-ej i 9-ej wieczorem.

„MROZOL” Maść od odmrożenia
 z łogutkiem Apteki A. Gąseckiego w Warszawie
 Maść z łogutkiem „Mrozol” got ranci pozostałe od odmrożenia, usawa swędzenie Kołczya i zapobiega odmrążaniu się takowych. Ządać w aptekach i składach aptecznych maści od odmrożenia „Mrozol” zawsze tylko z łogutkiem.
 Skład główny na Częstochowę Hurtk wnia Właścicieli Aptek Kołczyński 16.

NOWO OTWORZONE!

Koedukacyjne Kursa Handlowe
 Stanisława Sudolskiego
 Buchaltera Banku Pendl. Oddziału w Częstochowie.
 Egzamina wstępne w początkach stycznia, wykłady 15 stycznia Zapis przyjmuje kancelarja kursów Szkolna № 5 m 3 od 4-ej do 5-ej i pół.
 Komplet Słuchaczów ograniczony.

Inż. W. Kukliński i K. Deloff
 DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

Częstochowa, ul. Dojazd № 9. — Telefon № 80.
 Motory ropowe, motory elektryczne, artykuły techniczne i elektrotechniczne.
 Stale na składzie benzyna, oleje naszyony, gazowy, cylindrowy i samochodowy.
 Dosty wybór rasów skóranych, konopnych, gumowych, Balitta s. t. c.
 Oryginalne aszweżkie wirówki do mleka „Dami”.

Dr. Natalja Neufeld

otworzyła pracownię analityczną dla badań lekarskich (analizy moczu, płucociny, krwi, soku żołądkowego itd.)
 PRZYJMUJE W CHOROBYCH DZIECIĘCYCH I WEWNĘTRZNYCH
 od 4 do 6 po poł. Obecnie II Aleja 38.

KURSY HANDLOWE

Rózy Szumacherowej

rozpoczęły już przyjmowanie zapisów na drugie półrocze.
 Kancelarja kursów tymczasowo mieści się przy ul. Dąbrowskiego (Szkolna) № 5a II piętro front.

Dr. Stefan Purski

choroby skórne i weneryczne
 godziny przyjęć 8—11, 3—7
 Kilińskiego 5.

Dr. Wł. Kahl

choroby kobiece, akuszerja, wewnętrze
 Przyjmuje od 1-ej do 4-ej
 ulica Dąbrowskiego 5 (Szkolna) II piętro.

DOKTOR
Józef Kluczewski

h. ordynator ułnar. ginekolog. blizki w Kazimieru
 choroby wewnętrze i kobiece.
 PRZYJMUJE:
 ul. Panny Marji Nr. 32, od godz. 6—7 wiecz.

E. Potrykat

lekarz kliniki Prof. LESSERA
 choroby skórne i weneryczne.
 przyjmuje od 9 rano 11 do 4—7 godz. wiecz.
 ul. Gen. Dąbrowskiego (Szkolna) 6 I piętro

LEKARZ-DENTYSTA

MICHAŁ GREJNIEC
 ul. Panny Marji (I Aleja 10)
 Telefon 258
 Przyjmuje codz. od 9—11 3—7 w.

DOKTOR
Paweł Broniatowski

UL. PANNY MARJI Nr. 21 (II Aleja)
 obok Teatru Paryskiego,
 Choroby weneryczne i skórne.
 Przyjmuje od 9—12 i 4—7 po południu.
 Pazię od 12—1 w pośladku.